

december 2003
nummer 2
8^e jaargang

in / icht

Zuid-Holland toeristisch in de plus?

In het najaar van 2003 verscheen de publicatie 'Toerisme en recreatie in cijfers 2003'. De cijfers uit deze gezamenlijke uitgave van het CBS en TRN laten zien dat 2002 voor Zuid-Holland in toeristisch opzicht een uitstekend jaar is geweest. Het totaal aantal toeristische overnachtingen van Nederlanders steeg ten opzichte van 2001 met meer dan 19% tot 8.310.000. Voor wat betreft het aantal binnenlandse vakanties van Nederlanders is het beeld nog positiever: een stijging ten opzichte van 2001 met ruim 24% tot 1.620.000. Hierbij is het aandeel korte vakanties (2-4 dagen) opmerkelijk dominant, bijna 62%. De resultaten van Zuid-Holland over 2002 waren ook positiever dan het landelijk gemiddelde. Voor Nederland als geheel steeg het aantal overnachtingen met iets meer dan 9% en het aantal vakanties met 5,6%, waarbij het aantal korte vakanties zelfs een lichte daling vertoonde. In 2002 is de relatieve concurrentiepositie op de binnenlandse vakantiemarkt dan ook verbeterd. Zuid-Holland kan nog lang niet tippen aan de koppositie van Gelderland en directe achtervolgers als Noord-Brabant en Limburg maar heeft inmiddels wel aansluiting gevonden bij het grote peloton met Noord-Holland, Zeeland, Overijssel, Drenthe en Friesland met een marktaandeel van 9%.

Ook voor wat betreft het inkomend toerisme was 2002 voor Zuid-Holland een goed jaar.

Het aantal buitenlandse overnachtingen steeg ten opzichte van 2001 met bijna 13% tot 3.990.000 (Nederland gemiddeld: +3,4%) en het aantal vakanties van buitenlanders in Zuid-Holland met 7,4% tot 1.460.000 (Nederland gemiddeld: + 5,2%). Voor wat betreft het inkomend toerisme neemt Zuid-Holland als sinds jaar en dag de tweede positie

in, op grote achterstand van het dominante Noord-Holland (Amsterdam). Het marktaandeel van Zuid-Holland steeg in 2002 tot ruim 15%.

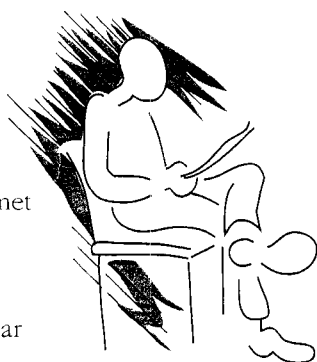
De cijfers voor het nu bijna afgelopen jaar 2003 zullen naar alle waarschijnlijkheid heel wat minder rooskleurig zijn. De oorlog in Irak, Sars en de economische tegenwind in grote delen van West-Europa trekken hun wissel op het inkomend toerisme. De verwachting dat het binnenlands toerisme hiervan zou profiteren, wordt niet geheel bewaarheid. De economische recessie laat zich ook hier voelen, zeker in de hotelsector.

In het College werkprogramma 2003-2007 heeft de provincie Zuid-Holland een ambitieuze doelstelling geformuleerd: 10% groei in toeristische bestedingen in de komende vier jaar. Meer dan ooit zal gezien het economische tij en de scherpe internationale en nationale concurrentie, geïnvesteerd moeten worden in vernieuwing van het soms wat sleetse toeristische product, in kwaliteit van gastheerschap en in toeristische imagopromotie. Met name dat laatste is in de afgelopen jaren nogal stiefmoederlijk bedeed geweest. Ambitie uitspreken is mooi, proberen die ambitie concreet te realiseren nog veel mooier. Zonder extra investeringen zal dat niet gaan. Zonder nieuwe vormen van samenwerking om die extra investeringen te laten renderen, evenmin.

Het ZHBT wil graag de uitdaging aan om er samen met u allen voor te zorgen dat Zuid-Holland ook in de toekomst toeristisch in de plus blijft.

Rest me nog u persoonlijk en zakelijk een goed, zinvol en succesvol 2004 toe te wensen!

Kees van Wijk
directeur

Strategisch Productontwikkeling en Promotieplan

In het afgelopen half jaar is in opdracht van de provincie Zuid-Holland hard gewerkt aan de toeristische imagocampagne Zuid-Holland. Sinds september 2002 werkt het ZHBT aan dit Strategisch Productontwikkeling en Promotieplan (SPOPP) waarmee Zuid-Holland in binnen - en buitenland in de thema's Kust, Cultuur, Bloemen en bollen succesvol voor het voetlicht wordt gebracht. In de tweede fase (lopend van 1 mei 2003 tot en met januari 2004) zijn in de zomer - en herfst periode een wervende brochure uitgekomen, is de pers intensief benaderd en is er een advertentiecampagne met een daaraan ondersteunende internetsite ingezet. De campagne wordt uitgevoerd in samenwerking met de Regionale VVV's en het bedrijfsleven.

Wilt u meer informatie over de campagne? Neem dan contact op met Marieke van Meurs (projectleider) bereikbaar op telefoonnummer 015-251 2330 of e-mail projectbureau@zhbt.nl

Oprichting VVV Vakanties Nederland

VVV Vakanties West- en Midden-Nederland, VVV Vakanties Gelderland-Overijssel (inmiddels ook verantwoordelijk voor de reserveringen in Groningen, Friesland en Drenthe), VVV Vakanties Zeeland en VVV Vakanties Brabant (inmiddels tevens verantwoordelijk voor de reserveringen in Limburg) hebben besloten om per 31 december a.s. hun krachten te bundelen in één nieuwe zelfstandige organisatie: **VVV Vakanties Nederland**. Alle activiteiten van VVV Vakanties West- en Midden-Nederland zullen per 31 december 2003 overgaan naar de nieuwe organisatie VVV Vakanties Nederland die gevestigd wordt in Deventer. Commercieel manager Sandra te Morsche zal in dienst treden van VVV Vakanties Nederland als productmanager/accountmanager maar blijft werken vanuit het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme. Zij zal net als nu het geval is de contracten met de bedrijven afsluiten, last minutes en aanbiedingen verzorgen en eventuele promotieacties aan u voorleggen waar u aan kunt deelnemen. Voor vragen over reserveringen en administratie kunt u straks in Deventer terecht.

Sandra te Morsche is bereikbaar op telefoonnummer 015-251 23 35 of e-mail projectbureau@zhbt.nl

Masterplan VPR: een productief jaar

Het Masterplan Recreatie & Toerisme Voorne Putten/Rozenburg kan terugkijken op een productief en succesvol jaar. Van de acht prioritaire projecten zijn er zes in de steigers gezet en een aantal daarvan is al een eind op weg. Het bestuur van het Masterplan bestaat uit vertegenwoordigers van een groot aantal partijen: 6 gemeenten op Voorne-Putten/Rozenburg, recreatieschap, waterschap, toeristische ondernemers vereniging (TOP Voorne) en de provincie Zuid-Holland. ZHBT en de Kamer van Koophandel Rotterdam hebben een belangrijke rol gespeeld bij het sluiten van het convenant tussen al deze partijen. De regio VVV Zuid-Hollandse eilanden i.o. is nauw betrokken bij de promotie. Diverse promotie-acties uit het meerjarenpromotieplan zijn - mede dankzij bijdragen

UITGELICHT

uit het toeristisch bedrijfsleven - inmiddels gerealiseerd. Het toenemend enthousiasme onder het toeristisch bedrijfsleven was ook bijvoorbeeld merkbaar op de regio promotie bijeenkomst in oktober. Een heel ander project is uniforme bewegwijzering met betrekking tot toeristische objecten (campings, musea, bezienswaardigheden, recreatiegebieden e.d.). Voor het buitengebied is gekozen voor de blauwe strokenbebording van de ANWB. De belangstelling vanuit het bedrijfsleven is groot. Voor de historische kernen zal de gemeente Brielle de pilot vormen. Voor beide trajecten is het de bedoeling dat in 2004 al de eerste concrete resultaten zichtbaar zullen zijn. Voor 2004 staat ook op de planning dat een aantal bewegwijzerde wandelroutes op Voorne-Putten gerealiseerd worden met medewerking van het recreatieschap en stichting Te Voet.

Marijke Groenewegen voorzitter af

Marijke Groenewegen (statenlid Zuid-Holland voor de VVD en voormalig wethouder van de gemeente Westvoorne en voorzitter van het Recreatieschap), heeft zich als gevolg van de nieuwe regelgeving inzake dualiteit in het bestuur moeten terugtrekken uit het bestuur van het Masterplan Voorne-Putten/Rozenburg. Marijke was een inspirerend voorzitter die mede dankzij haar actieve inzet een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van het Masterplan en de resultaten tot dusver.

Informatie over het project kunt u krijgen bij Jeroen Woudenberg (projectmanager). Hij is bereikbaar op 015-251 2339 of per e-mail j.woudenberg@zhbt.nl

Robert van der Poel stelt zich voor.....

14 juli jl. ben ik begonnen als adviseur bij het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme. Een logisch vervolg op mijn studie bedrijfseconomie. Tijdens deze studie heb ik mij namelijk gespecialiseerd in ruimtelijke en stedelijke economie en ben

ik in aanraking gekomen met toeristische vraagstukken. Sinds ik werkzaam ben bij het ZHBT heb ik mij voornamelijk bezig gehouden met projecten die verband houden met het toeristisch beleid van de provincie

Zuid-Holland zoals de monitor Kust en de monitor Bloemen & Bollen. Dit was een uitstekende gelegenheid het toeristisch werkveld te ontmoeten. In de komende periode draag ik bij aan het opzetten van een meerjaren strategische toeristische ontwikkelingsvisie voor de provincie Zuid-Holland. Een mooie gelegenheid om nader met u kennis te maken. U kunt mij bereiken op telefoonnummer 015-251 2330

Diverse onderzoeken naar de kust

In 2003 heeft het ZHBT in opdracht van de provincie Zuid-Holland een aantal projecten omtrent het speerpunt Kust uitgevoerd. Allereerst is er een Kustsegmentatieplan Zuid-Hollandse badplaatsen en kustregio's opgesteld, waarin de gewenste ontwikkelingsprofielen van de onderscheiden Zuid-Hollandse kustregio's zijn beschreven. Vanuit dit plan worden één of meer pilotprojecten geselecteerd. Voorts heeft het ZHBT een Kwaliteitsverbeteringsplan voor de Zuid-Hollandse Strandopgangen geschreven, waarbij het huidige voorzieningenaanbod bij de Zuid-Hollandse strandopgangen in beeld is gebracht en een concreet verbeterings- en ontwikkelingsplan is opgesteld. Hier zijn twee strandopgangen in de gemeente Westvoorne voor de uitvoering van een pilot geselecteerd. Tenslotte werkt het ZHBT vanuit het Netwerk Kustmobiliteit aan de vorming van een concreet project op het gebied van kustmobiliteit, waarbij de informatievoorziening over de bereikbaarheid van de kust aan de bezoekers centraal zal staan.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Fleur Norbruis, telefoonnummer 015 251 23 30 of per e-mail projectbureau@zhbt.nl

Strandopgang Westvoorne

Vakantiebeurs 2004

Van 13 januari tot en met 18 januari 2004 zal Zuid-Holland zich presenteren op de Vakantiebeurs 2004 in de Jaarbeurs in Utrecht. Op een gezamenlijk belevingsplein zullen de verschillende toeristisch recreatieve ondernemers en Regionale VVV's de consument informeren over hun nieuwste activiteiten. Op de vakdag van 13 januari, zal directeur Kees van Wijk van het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme samen met mevrouw D. Dekker - Mulder van de provincie Zuid-Holland er het toeristisch jaar openen. U bent van harte uitgenodigd op vanaf 15.30 uur het glas met ons te heffen.

Neem contact op met Marieke van Meurs, (projectleider) voor een entreebewijs voor de Vakantiebeurs 2004. Telefoonnummer 015-251 2330 of projectbureau@zhbt.nl

Ontwikkeling nieuwe toeristische databank Zuid-Holland

Eind 2002 is de ondersteuning voor de toeristische databank Toeris door TRN beëindigd. Samen met de Zuid-Hollandse VVV's is het ZHBT tot het besluit gekomen om niet in zee te gaan met het nieuwe online editing systeem dat TRN aanbood als opvolger van Toeris, maar om samen met Toerisme Noord-Holland en internetbedrijf Maris een eigen systeem te ontwikkelen. Dit nieuwe online content management systeem (CMS) biedt een toeristische database voor Zuid-Holland, gebaseerd om de onderwerpen die ook in de landelijke toeristische database Toeris voorkwamen. Door middel van het CMS-systeem kunnen de VVV's de toeristische gegevens snel een eenvoudig up-to-date houden. Inmiddels hebben alle regio-VVV's van Zuid-Holland besloten deel te nemen aan deze nieuwe database. Via het CMS-systeem zullen zij online alle gegevens van hun regio

kunnen onderhouden en deze vervolgens direct kunnen koppelen aan hun site. Het nieuwe systeem is momenteel in ontwikkeling. De planning is dat voor de zomer van 2004 kan worden overgegaan naar het online CMS-systeem.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Monique van der Loo, telefoonnummer 015 251 23 30 of e-mail projectbureau@zhbt.nl

Groene Hart Struinroute Lopikerwaard

In 2003-2004 voert het ZHBT de eerste fase uit van het projectplan 'Groene Hart Struinroute Lopikerwaard', tussen Lopik en IJsselstein. In deze fase wordt met particuliere grondeigenaren gesproken over tijdelijke openstellingen van grond voor wandelaars die de 'Struinroute Lopikerwaard' hebben geboekt. Als deze fase met succes kan worden afgerond, zal de tweede fase worden uitgevoerd, bestaande uit de productie van het arrangement. Het is de bedoeling dat de struinroute vanaf 2004 kan worden gelopen. Hiertoe wordt samengewerkt met het bureau Blooming uit Bergen (NH), VVV Het Groene Hart, Staatsbosbeheer, recreatieschap Stichtse Groenlanden, de gemeenten Lopik en IJsselstein en diverse lokale organisaties. Voor de realisatie van de Struinroute zijn fondsen verworven bij de Kwaliteitsimpuls Groene Hart, de provincie Utrecht (Wandelplan Agenda 2010) en het programma Leader+ 'Weidse Veenweiden' (zie ook het interview op de achterkant van deze InZicht).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Kees van Lent (projectmanager), telefoonnummer 015-251 23 34 of e-mail: k.vanlent@zhbt.nl

Visie op de Beeldkwaliteit van historische binnensteden Zuid-Holland

Het ZHBT stelt in 2003 in samenwerking met het bureau Karres en Brands Landschapsarchitecten een visie op voor de 'beeldkwaliteit' van de historische binnensteden Dordrecht en Schiedam in Zuid-Holland. Onderwerp van de visie is de ruimtelijke kwaliteit van de historische binnenstad. Bijzonder is dat die wordt bekeken vanuit het perspectief van de bezoeker (de toerist of recreant). Wat ziet de bezoeker om zich heen en wat zegt dat over de stad? Waarom komt de bezoeker vaak niet op de mooiste plekjes van de stad? Op deze vragen geeft de visie voor Dordrecht en Schiedam

een concreet maar onconventioneel antwoord.

Naast de 'kwaliteit van het beeld' komt ook het 'beeld van de kwaliteit', ofwel het imago van de stad aan de orde.

In de toeristische promotie wordt vaak in de eerste plaats 'verkocht wat er is': molens, jenever, monumenten, watersport. Maar voldoet dit nog in deze tijd? De consument kiest zijn vrijetijdsbesteding tegenwoordig lang niet meer alleen via de toeristische folders maar kiest op basis van zijn persoonlijke stijl en voorkeuren. De bezoeker van de binnenstad wil merken dat er over zijn bezoek is nagedacht; de stad moet dus actief op zoek om de stad 'te programmeren' aan de hand van de thema's en 'merken' die bij de stad passen ('city branding'). In januari 2004 worden de resultaten van de visie gepresenteerd aan de dertien overige historische steden van Zuid-Holland.

*Voor meer informatie: Kees van Lent, projectmanager
(tel. 015-251 23 34) of e-mail k.vanlent@zhbt.nl*

Binnenstad Schiedam

Toeristische imago van de Zuid-Hollandse kust

In de afgelopen zomer heeft onderzoeksbureau LAgroun en het Continu Vakantie Onderzoek een onderzoek uitgevoerd naar het imago van de Nederlandse kust bij Duitse bezoekers. Het onderzoek is gefinancierd door de provincies Friesland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Bureau voor Toerisme Zeeland, de Federatie van Wadden VVV's en TRN. Het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme heeft dit onderzoek voor de provincie Zuid-Holland inhoudelijk begeleid. Het onderzoek is gehouden onder 567 personen afkomstig uit de Duitse deelstaten Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen die in juni en augustus 2003 telefonisch ondervraagd zijn. Bij het onderzoek is niet alleen gekeken

Zuid-Hollandse kust

naar het onderscheidend imago tussen de Nederlandse kustregio's (Waddeneilanden, Zeeland en de Zuid- en Noord-Hollandse Kust), maar ook in hoeverre de Nederlandse kust als zodanig zich onderscheidt van de concurrerende kusten van Duitsland, Denemarken en België. Ten aanzien van dat laatste concludeert LAgroun dat het toeristisch imago van de Nederlandse kust over de brede lijn zich nog steeds in positieve zin onderscheidt van de concurrerende buitenlandse kusten. Op vriendelijke bevolking, kindvriendelijkheid en bereikbaarheid scoort de Nederlandse Kust onder de Duitsers hoog. Vergelijking tussen de Nederlandse Kustregio's laat zien dat de Zuid-Hollandse en Noord-Hollandse kustregio's – in de ogen van de Duitse bezoekers – zich nauwelijks van elkaar onderscheiden. Het is wel zo dat het imago van de Zuid-Hollandse kustregio wat meer geassocieerd wordt met drukte en industrie. Een van de meest opvallende uitkomsten uit dit onderzoek is dat een op de vier Duitse bezoekers (26%) die niet de Zuid-Hollandse kust heeft bezocht geen reden kan geven waarom hij of zij dat in de afgelopen vijf jaar niet heeft gedaan, terwijl 13% van de niet-bezoekers van Zuid-Holland heeft aangegeven dat zij eenvoudigweg niet bekend zijn met de badplaatsen in Zuid-Holland. Kortom: er liggen hier voldoende aanknopingspunten om de Zuid-Hollandse kust nog meer voor het voetlicht te brengen bij onze Duitse burens.

Wilt u meer weten over dit onderzoek? Neem dan contact op met Jeroen Woudenberg bereikbaar op telefoonnummer 015-251 23 39 of per e-mail op j.woudenberg@zhbt.nl

In de keuken van 'Leader+ De Weidse Veenweiden'

Michelle Poort is projectleider van de 'Leader+ lokale groep 'De Weidse Veenweiden'. Zij coördineert dit Europese plattelandsontwikkelingsprogramma. Een van de projecten in haar programma is een initiatief van het ZHBT: de 'Struinroute Lopikerwaard'. Een interview met Michelle over toerisme, recreatie en het platteland.

De 'boerenstand' dreigt in rap tempo te verdwijnen uit het Nederlandse platteland.

Heeft Leader+ voldoende budget om het platteland te redden? Dat zou mooi zijn! Nee, Leader+ kan hoogstens een start maken met het mobiliseren van mensen om samen te werken. Het is géén structurele bijdrage aan de instandhouding van het platteland zoals de 'Groene Diensten'. Daarvoor zijn de budgetten van Leader+ veel te klein. Individuele boeren komen zelfs meestal niet eens in aanmerking.

Veel mensen hebben weerzin tegen bureaucratie van Europese subsidies. Hoe krijgen jullie mensen zover dat zij alle moeite doen om een aanvraag te doen?

Dat klopt, ik merk soms dat het woord 'Europa' mensen afschrikt. Leader+ probeert het programma zoveel mogelijk 'behapbaar' te maken door de inzet van de projectleider in een gebied. Ik bekijk de aanvragen in een vroeg stadium en help bij het compleet maken van de aanvraag. Er zijn tot nu toe 26 projecten beoordeeld en nog een paar zitten eraan te komen. Het valt dus wel mee. Vooral vrijwilligers zijn vaak heel enthousiast als hun activiteiten een steuntje in de rug krijgen. Vrijwilligers zijn vaak betrokken bij de categorie leefbaarheidsprojecten. In de tweede categorie 'stad-landrelaties' die wij hebben gekozen, zitten vaak grotere projecten, uitgevoerd door professionele organisaties.

Bij toerisme en recreatie op het platteland gaat het vaak om minicampings en streekproducten. Kan ik in de Weidse Veenweiden ook een nieuwe attractie of een moderne jachthaven beginnen met steun van Leader+?

Nee, voor dat soort grotere projecten is de POP regeling (Plattelands Ontwikkelings Programma, red.) beter geschikt. De plaatselijke groep 'Weidse Veenweiden' heeft een wensbeeld geformuleerd. De kern daarvan is het behoud en bescherming van het agrarisch cultuurlandschap zoals het is, en van de boer als beheerder daarvan.

Is dat niet erg behoudend?

Er is nauwelijks opvolging voor de boeren, water wordt steeds belangrijker, natuur neemt de plaats in van weilanden. Kleinschalige recreatieactiviteiten blijken de boer nauwelijks aan extra inkomsten te helpen. Is het niet vechten tegen de bierkaai? Daar kan ik moeilijk antwoord op geven. De teneur met betrekking tot het platteland is op dit moment inderdaad negatief, maar mede door Leader+ zijn er een aantal 'positieve pioniers' op het platteland.

Spelen recreatie en toerisme wel voldoende in op budgetten zoals Leader+?

Het begint steeds meer te komen. Veel boeren willen hun bedrijf verbreden door middel van toerisme en recreatie. Leader+ stimuleert dat door samenwerking te belonen. Een samenwerkingsproject kan voor 50% worden ondersteund, terwijl een individuele ondernemer slechts 15% van de projectkosten vergoed kan krijgen. Dus als een boer een ontvangstruimte wil inrichten voor gasten, dan is Leader+ meestal niet genoeg. Leader+ kan bijvoorbeeld ook helpen bij het realiseren van routes of bij andere maatregelen om het platteland beter te ontsluiten. Zo is in Kamerik (provincie Utrecht) een ondernemersvereniging in samenwerking met plaatselijke horeca aan het werk met nieuwe kano- en steproutes. Gezamenlijk, want dat is de achterliggende gedachte van Leader+.

Michelle Poort is bereikbaar op telefoonnummer 030-2936401 of per e-mail michelle@stromend-water.nl

COLOFON

InZicht is een uitgave van het
Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme
Postbus 3267, 2601 DG Delft
Internet: www.zhbt.nl, e-mail: mail@zhbt.nl

Verschijsning: 4 x per jaar

Redactie: Marieke van Meurs

Grafische realisatie: Schell Design, Rotterdam

Gedrukt op chloorvrij papier.

Deze InZicht is verpakt in milieuvriendelijke afbreekbare folie.